

VÕRU VALLA EELARVESTRAATEEGIA 2022-2026

SISUKORD

1. Toimekeskkonna ülevaade	3
2. Põhitegevuse prognoos	4
3. Investeerimis- ja finantseerimistegevus	6
4. Arvestusüksus ja finantsdistsipliin	9

Võru valla eelarvestrateegia on omavalitsuse 2022-2026 aasta eesmärkidega finantsprognoos, mis esitab tegevustulud, tegevuskulud, investeeringud ja finantseerimistegevuse ning nendest lähtuvad rahavood. Eelarvestrateegia annab ülevaate Võru valla arvestusüksuse finantsseisust, prognoosib tuleviku rahavoogude kujunemist ja sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed. Olemasolevate andmete põhjal saab läbi mängida võimalikud riskistsenaariumid s.t. eelarvestrateegia võimaldab teha otsuseid arengu kavandamisel.

Eelarvestrateegia esitab andmed kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduses (KOFs) nõutud koosseisus ja kujul. Eelarvestrateegia vaadatakse üle iga-aastaselt ja kinnitatakse volikogu poolt esitamiseks rahandusministeeriumile.

1. Toimekeskkonna ülevaade

Rahandusministeeriumi 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt oli enne Venemaa sõjalise agressiooni algust Ukrainas Eesti majanduse seis hea ning väljavaated optimistlikud. Viirusekriisist tuli Eesti välja edukalt – viimase kahe aasta keskmine majanduskasv oli sisuliselt EL kiireim (3%). Eesti edaspidist majanduskasvu oleks kenasti toetanud ka EL suurte majanduste lõplik taastumine viirusekriisist 2022. aastal, mida kõik märgid näitasid. Energiahindade ülikiire tõus oleks siiski ka ilma sõja puhkemata vähendanud SKP reaalkasvu.

Eesti majanduse makromajanduslikku väljavaadet mõjutavad Ukraina sõjast tulenevad väliskaubanduse piirangud. Prognoosi järgi õnnestub järgmise aasta jooksul Eesti ettevõtetel vabaneda sõltuvusest Venemaa ja Valgevene toormest ja turgudest ning eksport hakkab taastuma vastavalt peamiste ekspordipartnerite ja uute turgude arengule. Oluliselt mõjutab väljavaadet energiahindade käitumine.

Tabel 1. Majandusnäitajate prognoos (Rahandusministeerium)

Rahandusministeeriumi 2021. aasta kevadprognoos	2021	2022	2023	2024	2025	2026
SKP reaalkasv, %	8,3	-1,0	1,2	3,2	2,7	2,6
Tarbijahindade kasv, %	4,6	12,7	2,1	1,2	1,7	2,0
Keskmine palk, eurot	1548	1656	1749	1811	1892	1987
Keskmise palga nominaalkasv, %	6,8	7,0	5,6	3,6	4,5	5,0
Tööpuudus, %	6,2	7,2	8,3	7,2	6,7	6,4

Valla eelarvestrateegia arengukava rahalise plaanina peab toetama prognoosiperioodil valla arengukava programmide täitmist:

P1: Koostöö ja „meie tunne“

Soovitud seisund: Võru vald on ühtne ja tugeva meie-tundega vald, mis teeb tihedat koostööd Võru linna, teiste omavalitsusüksuste, riigi, ettevõtjate, kogukondade ja kohalike elanikega.

Programmi tegevused:

- koostöö riigi, maakonnakeskuse ja teiste omavalitsustega piirkonnaüleste investeeringute ja arendustegevuste elluviimiseks;
- koostöö kogukondade, III sektori ja eraettevõtjatega teenuste osutamisel;
- ühistunde ja identiteedi tugevdamine valla erinevate piirkondade sidumiseks;
- kogukondade võimestamine ja omaalgatuste toetamine.

Programm on kõiki tegevusvaldkondi ning meetmeid läbiv, koostööd tehakse nii teenuste kui ka taristu arendamisel.

P2: „Tublid ja tõhusad teenuskeskused“

Soovitud seisund: Võru valla kõigis piirkondades on kättesaadavad peamised avalikud teenused, mis on heal tasemel ning vajaduspõhiselt ja tõhusalt korraldatud.

Programmi tegevused:

- hariduse ja noorsootöö arendamine;
- kultuuri, spordi, rahvatervise ja vaba aja võimaluste arendamine;
- sotsiaalhoolekande ja tervishoiu arendamine.

P3: „Tervislik vaba aeg“

Soovitud seisund: Võru vallas on mitmekesised spordi- ja rekreatsioonivõimalused kõigile ea- ja huvigruppidele. Vallas tegeletakse tulemuslikult terviseedenduse ja -teadlikkusega. Võru valla inimesed on terved.

Programmi tegevused:

- kultuuri, spordi, rahvatervise ja vaba aja võimaluste arendamine;
- taristu ja avaliku ruumi arendamine.

P4: „Kaasaegne taristu ja heakorrastatud avalik ruum“

Soovitud seisund: Võru valla teed on heas korras ja hooldatud, tagatud on ühendused maakonnakeskuse ja kohalike keskustega. Kõigile soovijatele on tagatud kiire internetiühendus. Valla kommunaalmajandus on kaasaegne, vajaduspõhiselt korraldatud ja energiasäästlik. Valla avalik ruum on kaasajastatud, vald on ilus ja heakorrastatud. Valla elanikud on keskkonnateadlikud.

Programmi tegevuseks on taristu ja avaliku ruumi arendamine.

P5: „Tugev ettevõtlus ja piirkonnaülesed pärlid“

Soovitud seisund: Võru valda iseloomustab tugev ning kõrge lisandväärtusega ettevõtlus. Piirkonna tunnusobjektid (Vastseliina piiskopilinnus, Piusa külastuskeskus) on välja arendatud rahvusvahelise mõjuga külastuskohtadeks. Vallas on kaasaegsed kaugtöövõimalused. Ettevõtluse arenguks on tagatud heal tasemel taristu. Vallas on arenenud ettevõtlus- ja turismivõrgustikud.

Programmi tegevused:

- taristu ja avaliku ruumi arendamine;
- ettevõtluse arendamine (meede 5).

Kõiki programme toetab läbivalt kaasav ja kaasaegne juhtimine. Strateegia läbivateks tegevusprintsipiideks on uuenduslikkus ja keskkonnasõbralikkus.

2. Põhitegevuse prognoos

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi tulusid: maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud.

2022. aastal moodustab tulumaks valla põhilise tulubaasina 52% eelarve tuludest, toetusfondi eraldis 25 % ja tasandusfondi eraldis 13 %. Kuludest 56 % moodustavad personalikulud, 34 % majandamiskulud ja 9 % antavad toetused. 2022. aasta alguses oli vallal võlakohustusi 2,2 miljonit eurot ja likviidseid vahendeid 4,8 miljonit eurot.

Tulumaksu maksjate keskmine arv (jättes kõrvale erandliku jaanuari) oli 2021. aastal 5072 ja 2022. aastal (veebruari aprillini) 5001, seega on valla maksumaksjate arv stabiilne. Perioodil 2016-2021 on inimeste sissetulekud kasvanud, kuid Võru valla maksumaksja keskmine brutotulu oli 2021. aastal madalam riigi keskmisest (1239 eurot kuus, Eesti keskmine oli 1475 eurot kuus).

Eelarvestrateegia tulude prognoos on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Põhitegevuse tulud

	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	17 950 773	18 117 775	18 371 914	18 854 860	19 368 259	19 906 799
Maksutulud	8 971 362	9 403 854	9 857 547	10 333 924	10 834 120	11 359 326
sh tulumaks	8 641 766	9 073 854	9 527 547	10 003 924	10 504 120	11 029 326
sh maamaks	329 596	330 000	330 000	330 000	330 000	330 000
sh muud maksutulud	0	0	0	0	0	0
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 158 876	1 307 133	1 313 669	1 320 237	1 333 439	1 346 774
Saadavad toetused tegevuskuludeks	7 644 521	7 291 788	7 085 699	7 085 699	7 085 699	7 085 699
sh tasandusfond	2 491 879	2 443 158	2 443 158	2 443 158	2 443 158	2 443 158
sh toetusfond	4 852 631	4 642 541	4 642 541	4 642 541	4 642 541	4 642 541
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	300 011	206 089	0	0	0	0
Muud tegevustulud	176 014	115 000	115 000	115 000	115 000	115 000

Põhitegevuse tulude prognoosi eeldused:

- tulumaksu laekumise kasv on prognoosiperioodil 5%, riigi poolt kohalikule omavalitsusele eraldatava tulumaksu protsendi suurenemist ei arvestata;
- maamaksu laekumine ei muutu. Prognoosiperioodil kavandatakse maa ümberhindamist ja maamaksu reformi, kuid selle mõju maksu laekumisele ei ole hetkel võimalik hinnata;
- tulud kaupade ja teenuste müügist suurenevad 0,5-1% aastas;
- saadavate toetuste maht (tasandusfond, toetusfond) võrreldes 2022. aasta eeldatava laekumisega ei muutu.
- muud tegevustulud (muud saadud toetused, laekumised kaevandamisõiguse tasust ja vee erikasutusest) ei muutu.

Põhitegevuse kuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist antavaid toetusi ja muid tegevuskulusid.

Tabel 3. Põhitegevuse kulud

	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	15 441 483	17 656 472	17 594 739	17 964 047	18 367 402	18 780 921
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 307 702	1 609 322	1 609 322	1 609 322	1 609 322	1 609 322
Muud tegevuskulud	14 133 780	16 047 150	15 985 417	16 354 725	16 758 080	17 171 599
sh personalikulud	8 754 515	9 725 521	9 920 031	10 168 032	10 447 653	10 734 964
sh majandamiskulud	5 377 508	5 946 456	6 065 385	6 186 693	6 310 427	6 436 635
sh muud kulud	1 758	375 173	0	0	0	0

Põhitegevuse kulud on prognoositud järgmistel eeldustel:

- antavad toetused tegevuskuludeks prognoosiperioodil ei kasva;
- personalikulud kasvavad 2-2,75% aastas;
- majandamiskulud kasvavad 2% aastas;
- muude kulude all on planeeritud reservfond mahus 200 tuh eurot.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peab olema null või positiivne.

Tabel 4. Põhitegevuse tulem

	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	17 950 773	18 117 775	18 371 914	18 854 860	19 368 259	19 906 799
Põhitegevuse kulud kokku	15 441 483	17 656 472	17 594 739	17 964 047	18 367 402	18 780 921
Põhitegevuse tulem	2 509 290	461 303	777 176	890 813	1 000 857	1 125 878
Investeermistegevus kokku	-3 229 903	-3 307 905	-6 651 959	-1 401 555	-1 644 348	-1 214 900
Tulemi suhe tuludesse %	14,0%	2,5%	4,2%	4,7%	5,2%	5,7%

Prognoosiperioodi jooksul põhitegevuse tulem mõõdukalt kasvab, moodustades aastal 2026 5,7 % tuludest.

3. Investeermis- ja finantseerimistegevus

Investeermistegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente: põhivara soetus, põhivara müük, põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine, põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine, osaluste soetus, osaluste müük, muude aktsiate ja osade soetus, muude aktsiate ja osade müük, antavad laenud, tagasilaekuvad laenud, finantstulud ja finantskulud.

Strateegiaperioodil planeeritakse investeeringuid nii omavahendite kui Euroopa Liidu ja siseriiklike toetuste arvelt. Investeermistegevuses on kajastatud toetusi (põhivara soetamiseks saadav sihtfinantseerimine) eeldataval määral, kuigi nende saamine ja suurus ei ole lõplikult selge.

Tabel 5. Investeeringustegevus

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
03 Avalik kord ja julgeolek	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
04 Majandus	772 425	1 327 000	1 917 000	1 917 000	917 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	472 500	922 500	922 500	172 500
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	772 425	854 500	994 500	994 500	744 500
05 Keskkonnakaitse	40 000	75 000	75 000	75 000	75 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	50 000	50 000	50 000	50 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	40 000	25 000	25 000	25 000	25 000
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	190 000	110 000	310 000	310 000	210 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	50 000	50 000	50 000	135 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	190 000	60 000	260 000	260 000	75 000
07 Tervishoid	16 000	100 000	100 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	80 000	80 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	16 000	20 000	20 000	0	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	120 125	0	0	325 000	325 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	70 000	70 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	120 125	0	0	255 000	255 000
09 Haridus	1 451 148	6 786 147	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	1 159 000	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 451 148	5 627 147	0	0	0
10 Sotsiaalne kaitse	22 500	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	22 500	0	0	0	0
KÕIK KOKKU	2 612 198	8 398 147	2 402 000	2 627 000	1 527 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	1 811 500	1 102 500	1 092 500	427 500
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	2 612 198	6 586 647	1 299 500	1 534 500	1 099 500

Vallavara müügist ei ole tulusid ette nähtud. Võimalikku vallavara müüki käsitletakse erakorralise tuluna ning võetakse kasutusse tekkimise järgselt läbi eelarve.

Aastatel 2023-2026 on valla investeeringud omavahanditest 10,5 miljonit eurot, sellest peamise moodustavad majandus-, ja haridusvaldkonna objektid. Investeeringud objektide lõikes on määratud valla arengukavaga, suuremateks üksikobjektideks on Puiga Põhikooli ja Sõmerpalu Lasteaia renoveerimine.

Finantseerimistehingud on eelarve põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe katmiseks teostatavad finantstehingud (laenude võtmised jms). Finantseerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente: laenude võtmine, võetud laenude tagasimaksmine.

Finantseerimistegevuse rahavoogudes on kesksel kohal netovõlakooormus ehk võlakohustuste suuruse ja likviidsete varade (raha ja pangakontodel olevaid vahendeid) kogusumma vahe, kus netovõlakooormuse arvestuses võetakse võlakohustustena arvesse bilansis kajastatud kohustused. Netovõlakooormuse ülemmäär võib seaduse järgi kujuneda kuni 100% põhitegevuse tuludest, 2021. aasta lõpus olid valla võlakohustused väiksemad raha jäägist (netovõlakooormus 0). Prognoositava investeerimiskava täitmine toob 2022. aastal kaasa senise rahajäägi kasutusse võtmise ja seega tuleb planeeritud investeerimismahu realiseerimiseks võtta laenu.

2022. aasta lõpu seisuga on vallas 9 laenu kogumahuga 1,9 miljonit eurot. Strateegia perioodil (2023-26) on kavas võtta uusi kohustusi 8,5 miljonit eurot ja tasuda kohustusi summas 2,7 miljonit eurot. Prognoosi perioodil on uute laenude võtmisel arvestatud 10-12 aastase tagasimakse perioodi ja intressimääraga 1,5%.

Tabel 6. Finantseerimistegevus

	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Finantseerimistegevus	-396 478	-350 606	4 589 347	399 988	715 394	81 594
Kohustiste võtmine (+)	0	0	4 900 000	1 100 000	1 500 000	1 000 000
Kohustiste tasumine (-)	-396 478	-350 606	-310 653	-700 012	-784 606	-918 406
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-774 700	-3 197 208	-1 285 436	-110 754	71 903	-7 428
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	342 391	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	4 767 932	1 570 724	285 288	174 534	246 437	239 009

Likviidsete vahendite mahu puhul tuleb arvestada asjaolu, et strateegia tulud on planeeritud konservatiivselt. Kuna võimalike investeeringutoetuste laekumine on ebaselge, siis tulude ülelaekumisel (kulude alatäitumisel) suureneb vabade vahendite jääk ja omakorda väheneb netovõlakooormatase, mis loob puhvri strateegias kavandatud investeeringute elluviimiseks omarahastuse arvelt.

Tabel 7. Netovõlakoomuse lubatud ja tegelik määr

	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Netovõlakoomus (eurodes)	0	315 191	6 189 974	6 700 716	7 344 208	7 433 230
Netovõlakoomus (%)	0,0%	1,7%	33,7%	35,5%	37,9%	37,3%
Netovõlakoomuse ülemmäär (eurodes)	17 950 773	14 494 220	14 697 531	15 083 888	14 526 194	13 934 759
Netovõlakoomuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%
Vaba netovõlakoomus (eurodes)	17 950 773	14 179 029	8 507 557	8 383 172	7 181 986	6 501 530

Valla netovõlakoomus strategiaperioodil küll suureneb, kuid ei ületa lubatavat ülemmäära.

4. Arvestusüksus ja finantsdistipliin

Eelarvestrateegia koostatakse kohaliku omavalitsuse arvestusüksustele. Võru vallal on järgmised sõltuvad üksused:

- OÜ Vaks
- OÜ Vastseliina Hambaravi
- SA Vastseliina Piiskopilinnus
- SA Piusa
- SA Sõmerpalu Hooldekodu
- SA Sõmerpalu Teenuskeskus

Sõltuvate üksuste põhitegevuse tulemi ja netovõlakoomuse arvutamiseks tuleb samuti rakendada KOFS-i vastavat meetodikat.

Tabel 8. Sõltuvate üksuste konsolideeritud põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus

Sõltuvad üksused KOKKU (konsolideeritud)	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	1 162 056	1 270 885	1 214 000	1 242 540	1 327 131	1 346 773
sh saadud tulud kohalikul omavalitsuselt	227 562	213 500	207 000	209 400	209 900	209 900
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud kokku (+)	1 046 768	1 166 000	1 160 000	1 177 000	1 196 000	1 215 000
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	6 084	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksud (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	115 288	104 885	54 000	65 540	131 131	131 773
Investeeringustegevus kokku (+/-)	-139 029	-102 000	-50 000	-620 000	-15 000	-35 000
Eelarve tulem	-23 741	2 885	4 000	-554 460	116 131	96 773
Finantseerimistegevus (-/+)	-2 702	-14 592	-14 464	555 645	-23 671	-23 167
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	19 856	-11 707	-10 464	1 185	92 460	73 606
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	46 298	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	396 114	384 407	373 943	375 128	467 588	541 194
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	233 854	219 262	204 798	760 443	736 772	713 605
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)	233 854	219 262	204 798	0	0	0
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	385 315	269 184	172 411
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	31,0%	20,3%	12,8%

Arvestusüksuse konsolideeritud eelarvestrateegia on esitatud Lisas 2. Arvestusüksuse perioodi põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus vastavad KOFS-i normatiividele.

Tundlikkusanalüüsis on hinnatud olukorda, kus kavandatud eelarvetulude maht osutub väiksemaks või kohustuste intressikulud suuremaks võrreldes strateegia eeldustega. Siinjuures peame silmas, et intressimäära suurenemine 1% võrra tähendab intressimäära 3% kui baasstsenaariumi intressimäär oleks näiteks 2%.

Tabel 9. Tundlikkusanalüüsi stsenaariumid

Stsenaarium	Muutus	Kokkuhoiu vajadus omavalitsus	Kokkuhoiu vajadus arvestusüksus
Tulude maht on väiksem	2%	1 530 037	1 615 442
Tulude maht on väiksem	4%	3 060 073	3 230 883
Intressimäär on suurem	1%	257 139	270 249

Kokkuvõttes peab Võru vald strateegiaperioodil kinni omavalitsustele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest - kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse ülemmäärast.

Võru valla finantsolukord võimaldab strateegiaperioodil ellu viia planeeritud investeeringud, kuid valla rahaplaneerimine peab olema paindlik, reageerimaks operatiivselt majanduskeskkonna muutustele.

LISA 1
Kohaliku omavalitsuse eelarvestrateegia 2022-2026

	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	17 950 773	18 117 775	18 371 914	18 854 860	19 368 259	19 906 799
Maksutulud	8 971 362	9 403 854	9 857 547	10 333 924	10 834 120	11 359 326
sh tulumaks	8 641 766	9 073 854	9 527 547	10 003 924	10 504 120	11 029 326
sh maamaks	329 596	330 000	330 000	330 000	330 000	330 000
sh muud maksutulud	0	0	0	0	0	0
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 158 876	1 307 133	1 313 669	1 320 237	1 333 439	1 346 774
Saadavad toetused tegevuskuludeks	7 644 521	7 291 788	7 085 699	7 085 699	7 085 699	7 085 699
sh tasandusfond	2 491 879	2 443 158	2 443 158	2 443 158	2 443 158	2 443 158
sh toetusfond	4 852 631	4 642 541	4 642 541	4 642 541	4 642 541	4 642 541
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	300 011	206 089	0	0	0	0
Muud tegevustulud	176 014	115 000	115 000	115 000	115 000	115 000
Põhitegevuse kulud kokku	15 441 483	17 656 472	17 594 739	17 964 047	18 367 402	18 780 921
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 307 702	1 609 322	1 609 322	1 609 322	1 609 322	1 609 322
Muud tegevuskulud	14 133 780	16 047 150	15 985 417	16 354 725	16 758 080	17 171 599
sh personalikulud	8 754 515	9 725 521	9 920 031	10 168 032	10 447 653	10 734 964
sh majandamiskulud	5 377 508	5 946 456	6 065 385	6 186 693	6 310 427	6 436 635
sh muud kulud	1 758	375 173	0	0	0	0
Põhitegevuse tuleml	2 509 290	461 303	777 176	890 813	1 000 857	1 125 878
Investeeringustegevus kokku	-3 229 903	-3 307 905	-6 651 959	-1 401 555	-1 644 348	-1 214 900
Põhivara müük (+)	48 807	0	0	0	0	0
Põhivara soetus (-)	-3 681 799	-2 612 198	-8 398 147	-2 402 000	-2 627 000	-1 527 000
sh projektide omaosalus	-1 893 274	-2 612 198	-6 586 647	-1 299 500	-1 534 500	-1 099 500
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 788 525	10 838	1 811 500	1 102 500	1 092 500	427 500
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-673 074	-645 055	0	0	0	0
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	13 636	0	0	0	0	0
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-706 221	-5 000	0	0	0	0
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0	0	0	0	0
Antavad laenud (-)	0	0	0	0	0	0
Finantstulud (+)	6 481	0	0	0	0	0
Finantskulud (-)	-26 258	-56 490	-65 312	-102 055	-109 848	-115 400
Eelarve tuleml	-720 613	-2 846 602	-5 874 783	-510 742	-643 491	-89 022
Finantseerimistegevus	-396 478	-350 606	4 589 347	399 988	715 394	81 594
Kohustiste võtmine (+)	0	0	4 900 000	1 100 000	1 500 000	1 000 000
Kohustiste tasumine (-)	-396 478	-350 606	-310 653	-700 012	-784 606	-918 406
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-774 700	-3 197 208	-1 285 436	-110 754	71 903	-7 428
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	342 391	0	0	0	0	0
sh nõuete muutus (- suurenemine/ + vähenemine)	0	0	0	0	0	0

sh kohustiste muutus (+ suuremine/ - vähenemine)						
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	4 767 932	1 570 724	285 288	174 534	246 437	239 009
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	2 236 521	1 885 915	6 475 262	6 875 250	7 590 644	7 672 238
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)	0	0	0	0	0	0
sh kohustised, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	315 191	6 189 974	6 700 716	7 344 208	7 433 230
Netovõlakoormus (%)	0,0%	1,7%	33,7%	35,5%	37,9%	37,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	17 950 773	14 494 220	14 697 531	15 083 888	14 526 194	13 934 759
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	17 950 773	14 179 029	8 507 557	8 383 172	7 181 986	6 501 530

LISA 2

Kohaliku omavalitsuse arvestusüksuse eelarvestrateegia 2022-2026

	2021 täitmine	2022 eeldatav täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	18 879 183	19 169 160	19 372 914	19 882 000	20 479 489	21 037 672
Põhitegevuse kulud kokku	16 254 605	18 602 972	18 541 739	18 925 647	19 347 502	19 780 021
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud</i>	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	2 624 578	566 188	831 176	956 353	1 131 988	1 257 651
Investeeringustegevus kokku	-3 368 932	-3 409 905	-6 701 959	-2 021 555	-1 659 348	-1 249 900
Eelarve tulem	-744 354	-2 843 717	-5 870 783	-1 065 202	-527 361	7 751
Finantseerimistegevus	-399 180	-365 198	4 574 883	955 633	691 723	58 427
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-754 844	-3 208 915	-1 295 900	-109 569	164 363	66 178
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	388 690	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	5 164 046	1 955 131	659 231	549 662	714 025	780 203
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	2 236 521	1 885 915	6 475 262	7 635 693	8 327 416	8 385 843
<i>sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)</i>	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	5 816 031	7 086 031	7 613 392	7 605 641
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	30,0%	35,6%	37,2%	36,2%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	18 879 183	15 335 328	15 498 331	15 905 600	15 359 617	14 726 370
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	18 879 183	15 335 328	9 682 300	8 819 569	7 746 225	7 120 730